

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., za pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za drugo izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

## Slovenska kmetijska šola.

Dolgo smo čakali in se bali, da ne bo nič. Toda tokrat je deželni odbor tudi nasproti Slovincem storil svojo dolžnost. Gotovo še mu ni iz spomina odločen nastop slovenskih poslancev v deželnem zboru, ko so z obstrukcijo opomnili Nemce, kako se Spodnji Štajer zanemarlja, in pa dejstvo, da je s tem krepkim nastopom deželnih poslancev soglašalo vse naše neodvisno slovensko ljudstvo. Naši poslanci so opustili obstrukcijo še le takrat, ko se jim je obljubila vsaj ustanovitev slovenske kmetijske šole na Spodnjem Štajerskem. Gospodje Nemci so držali besedo. Požurili so se ter poiskali že prostor za šolo in sestavili glavni načrt za notranjo ureditev šole.

Kar se tiče prostora, priporoča deželni odbor Sv. Jurij ob južni železnici in sicer Pisančevo posestvo ob cesti iz Sv. Jurija na Grobelno. Naš list je že koj v začetku izrekel mnenje, da bi Sv. Jurij bil izmed najbolj primernih krajev za slovensko kmetijsko šolo. Glede posestva samega pa ne moremo izreči nobene sodbe, to je stvar in naloga strokovnjakov.

Bolj zanima nas notranja ureditev šole. V poročilu deželnega odbora na deželni zbor čitamo o tem predmetu:

„Deželni odbor je mnenja, naj se v začetku ustanovi kmetijska specialna šola, to se pravi, za posebne panoge kmetijstva in sicer enoletna oziroma desetmesečna, če se odštejejo počitnice učiteljev. Šola bi bila samo za moške; vendar bi se tudi priredili za deklice poučni tečaji o gospodinjstvu, ki bi naj trajali štiri do šest tednov. Ti tečaji so se posebno dobro obnesli v Grabnerhofu in so bili zelo priljubljeni.

Glavni predmeti na kmetijski šoli bi bili: govedoreja, mlekarstvo, obdelovanje travnikov in sadjarstvo, manj natanko bi se naj poučevalo poljedelstvo in perutninarstvo, v slučaju potrebe bi se tudi predavalo o hmeljarstvu. Poučevalo bi se naj bolj praktično in bi se naj teoretično poučevanje le na najpotrebnejše omejilo.

Za šolo bi se naj nakupilo skupaj višee zemljišče z dobro, rodovitno zemljo, na kateri uspevajo vsi spodnještajerski poljski pridelki, izvzemši trte. Posebno pa naj bo zemljišče sposobno za travnike, ki bi dali krme za 20 krav in temu stanju primerno število telet, dva do tri konje in primerno število svinj. Naj bi se sezidalo poslopje, v katerem ima prostor 20 do 25 učencev, stanovanje za ravnatelja in enega učitelja. K temu še pridejo praktični, kmetijskim razmeram prikladni hlevi za različno živino.“

To so glavna določila glede bodoče slovenske kmetijske šole. Ako komu kaj ne ugaja, sedaj še je čas, da pove svoje želje, sedaj se bo še na nje lahko oziralo, ako so upoštevanja vredni. Radovoljno odpiramo vsled tega vsakemu predale našega lista. Glede notranje ureditve bodo sicer različna mnenja, toda glavno je, da se je storil vsaj prvi korak do uresničenja stare naše želje, namreč, da se ustanovi na Spodnjem Štajerskem slovenska kmetijska šola.

## Upor na Ruskem.

V ruskem ljudstvu po mestih tli nenasljivo sovraštvo proti sedanjemu načinu vladanja. Car in njegovo uradništvo po državi ima vso oblast v rokah, ljudstvo pa nima nobenih pravic. Samoumevno, da omikan človek želi odločevati v vseh zadevah, ki se tičejo

njegove osebe in njegovih razmer, da želi imeti nekoliko istih pravic sam, katere imajo sedaj le car in uradništvo. V mestih je na Ruskem najbolj izobraženo ljudstvo, za to se vršijo vsi nemiri za ustavo ravno po mestih. Ustava se imenuje namreč ista postava, po kateri je v državi razdeljena vlada med vladarjem in med ljudstvom. Država, v kateri imajo tako postavo, se imenuje ustavna država. V Rusiji se torej bije sedaj boj za ustavo!

Kako si hoče rusko meščanstvo izvajati ustavo? Načrt njihov je ta: Železnice ne smejo več voziti, uslužbenci morajo toraj delo ustaviti. Sodnije, pošte, brzojavni in drugi javni uradi ne smejo več poslovati, tovarne ne delati, živila se ne prevažati, zdravniki ne zdraviti, lekarnarji ne dajati zdravil itd. Vsled tega mora nastati v državi nered, nezadovoljnost, glad, pomankanje mnogih živil itd. itd. in posledek vsega bo: Vsi ljudje bodo pritiskali na carja in višje uradnike, da se da ljudstvu ustava. In po tem načrtu se je v Rusiji sedaj delalo. Zadnja poročila pravijo, da se je uspeh že dosegel in da je car res že dovolil ustavo. V naslednjem naj slede nekatera posamezna poročila o nemirih.

### Železničarji ustavili delo.

Železničarska stavka se širi po celi državi. Tudi uslužbenci transbajkalske, finske in srednje azijske železnice so ustavili delo. Ves železniški, brzojavni in telefonski promet z inozemstvom je pretrgan. Revolucijsko gibanje se je razširilo tudi v Sibiriji. Uporni delavci so sklenili, da se oborožijo ter proglasijo Rusijo za demokratično republiko.

### V Petrogradu.

Vse banke in trgovine so zaprte. Cene

## LISTEK.

### Vrnitev.

Mrzla jesenska sapa je brila preko doline; nad malim češkim trgom so viseli težki, sivi oblaki, ki so pretili z dežjem.

Navzlic slabemu vremenu si je dal neki domačin opravka na vrta tik hiše ob vhodni v trg.

Raztrgan rokodelski pomočnik, ki je počasi stopal proti trgu, se je takoj ustavil, ko je zagledal moža in se oprl na ograjo.

„Hej, ali je to trg T.“

„Da!“ — je odgovoril oni, ne da bi dvignil glavo.

„Ali se dobi tukaj kako ceno prenočišče?“

„Ne; vsaj kolikor jaz vem“, — je zagnal zopet domačin nejevoljno, ne da bi se sklonil pokonei.

„Ali ste vi tukaj domačin?“ — je zopet vprašal slabo oblečen popotnik in suho zakašljaj.

Na to vprašanje je mož v vrtu samo nekaj nerazločnega zamrmral, češ, kaj tega capina to briga. Toda došlec je kazal vstrajnost.

„Hej, ali ne veste, če stanuje v tem mestu še kdo od mizarja Trohe obitelji.“

Tujec je zopet suho zakašljaj. Videlo se mu je, da je bolan.

„Kaj pa hočete od teh“, — je vprašal delavec na vrtu.

„O, nič; samo tako vprašam, nekoč sem delal z nekim Troho, s Tonetom Troho, v delavnici na Bavarskem.“

„A, tako, tako! S Tonetom, s Tonetom Troho? Hm, ko sem bil še mlad, so imeli Trohovi mizarstvo delavnico in hišo v Dolgi ulici, takoj na vogalu ob glavni cesti. Tone je odšel na tuje, o, bo, bo . . . že kakih 30 let. Nikdar se ni več čulo o njem poslej. Stari Troha je umrl, ona je zbolela . . . propadati je začelo, hišo so morali prodati, no, in tako, kakor navadno . . . Trohovka je sedaj že nad deset let v trški ubožnici . . . in vsakega tujca, ki dojde v trg, izprašuje o svojem Tonetu.“

„Hvala!“ — je dejal tujec malomarno, dvignil roko do krajevca ob klobuku in šel počasi naprej proti trgu. Zagnal ga je zopet hud kašelj. Domačin se je zvedavo ozrl za njim.

Moten, truden pogled ubožno oblečenega popotnika se je nekoliko zjasnil, ko je došel v sredo trga. Postal je malo in se parkrat ozrl okrog. Nekoliko razburjen je bil in vselej, kedar je prestavil palico, se mu je roka stresla.

Na ena vrata je potrkal. Odprla mu jih je mlada služkinja.

„Ubog popotnik prosi miloščine . . .“

Lop — in vrata so se mu pred nosom zaprla.

Poskusil je srečo pri drugi hiši. Tu je pozvonil. K večnim vratom je došla gospa v srednji dobi. Ko pa je zagledala ubožno postavo skozi steklo v oknu, je naglo pokazala hrbet.

Tako ali samo malo drugače se mu je zgodilo še pri par drugih hišah. Potem ni več poskušal svoje sreče. Neka nejevolja in srd sta mu obsenčila razorani obraz.

Konečno je došel do Trohove hiše. Okna in vrata so bila na novo prebarvana s svetlo zeleno barvo. Na hiši pa je blestel nov napis: Václav Novák, mizar.

Popotnika je obšla neka čudna gujev. Obraz mu je še bolj pobledel, žile na čelu so mu zabrekli.

„Tako je torej . . . oni je imel vendar le prav, ko je trdil, da je vse v drugih rokah . . .“

Skozi okno je videl v sobi druge ljudi . . . drugega ni videl ničesar, samo v žlešču je čutil glad, skozi raztrgano obleko pa mrz.

Nekaj trenatkov je bil miren, a v hipu ga je obšlo nekaj, kakor blaznost, pobral je